

یه‌ک نیۆه‌رۆک و دوو لیكدانه‌هه؛
 گرێبه‌سته نوێیه‌کانی نه‌وت و گاز له
 عێراق و چاره‌نووسی گرێبه‌سته‌کانی
 هه‌ریمی کوردستان

07-12-2023

نووسه ره گان

مه‌حموود بابان

گورته : بپرياره شوباتي 2024 وهزارهتي نهوتي عيزاق به فهرمي براوهكاني گهري پينچ پلهس و شهشه مي گريبهسته نهوتي و گازيبهكان بو 30 كيلگه رابگهيه نيت، هرچهنده تاوهكو ئيستا كومپانيا گهورهكان و بهتايهتيش ئه مريكي و بهريتانيهكان نهك هر خواستي بهشداريان نه بووه، بهلكوو دهكشيئهوه و كشاونتهوه، بهلام كومپانيا چيني و رووسييهكان دهيانهويٽ كارهكانيان فراوانتر بكن و فهره نسييهكانيش ريگكهوتنيكي ميژوويان كردوووه، خهليجييهكانيش، بهتايهتيش ئارامكو سعودي داواي گورپني شيوازي گريبهستهكان دهكن.

بەربارە [شەپارەتی 2024 وەزارەتی نەوتی عێراق](#) بە فەرەمی براوەکانی گەری پێنج پلەس و شەشەمی گریبەستە نەوتی و گازییەکان بۆ 30 کێلگە رابگەیهێنێت، هەرچەندە تاوەکو ئیستا کۆمپانیا گەورەکان و بەتایبەتی ئامریکی و بەریتانییەکان نەک هەر خواستی بەشدارییان نەبوو، بەڵکوو دەکشیانەو و کشانەتەو، بەلام کۆمپانیا چینی و روسییەکان دەیانەوێت کارەکانیان فراوانتر بکەن و فەرەنسییەکانیش رێککەوتنێکی میژووویان کردوو، خەلیجییەکانیش، بەتایبەتی ئارامکۆی سعودی داوای گۆڕینی شەپارەتی گریبەستەکان دەکەن.

لەپاستیدا، گەری پێنج پلەس بەواتای ئەو کێلگە نەوتی و گازییانە دێت کە نەتوانراوە لەو گەڕەدا و لە 2018دا سەرنجی کۆمپانیاکان بۆ وەبەرھێنانی سەرمايەکانیان لە پێشەسازی نەوتی و گازی عێراق رابکێشێت، بەلام ئەمجارە چي گۆڕاوە و نێوەرۆکی شەپارەتی "گریبەستی گەران، پەرەپێدان و بەرھەمھێنان"ی EDPC یان بە بێ گەران DPC چییە کەوا چاوەڕواندەکرێت وەبەرھێنەر بۆ 30 کێلگە گازی و نەوتی لە عێراق بھینێت؟

خستەگەری "گریبەستی پەرەپێدان و بەرھەمھێنان"ی DPC تۆتال ئینجینی لە کێلگە رەتاوی بۆ بەرھەمھێنانی 60 ھەزار بەرمیل نەوت لەروژێکدا وایکردوو کەوا ئەم دوو جۆرە نۆییە گریبەستی عێراق سەرنجی وەبەرھێنەرانی رابکێشێت، بەتایبەتی داوای کەمکردنەوی "کەمترین پابەندیوونی کار و کەمترین خەرجی کار لەلایەن کۆمپانیای وەبەرھێنەر". ھەرھەما، کەمکردنەوی شاھانە royalty لە گریبەستەکانی EDPCدا کە پێشتر 25%ی بۆ دانراوە، بەلام لەم گەڕەدا چاوەڕێ دەکرێت بەرپاوە کەمبکریتەو. ئەمە سەرھەری گۆڕینی شەپارەتی گریبەستەکان لەبارە ھاوبەشی بەرھەمەو، کە بەرھەمھێنانی بازرگانی زیادکردوو بەشێوەی رێژە سەدی بێت بۆ ئاستی بەرھەمھێنانی نەوت، لەجایاتی بێ 10 ھەزار بەرمیل کە لە شەپارەتی گریبەستەکانی پێشووتر دانرابوو. لەکۆتاییدا کۆمپانیاکان داوای دەرکردنی خەرجییەکانی وەبەرھێنان و بەکارخستن و شاھانەیی، دەتوانن بەرپاوەی رێژە سەدی پاداشتی جیاواز قازانجی فرۆشتنی نەوت یاخود گاز وەرگیرن.

ئەم دێرانی سەرھەو دەمانباتەو سەر ناوێشانەکە و شەپارەتی گریبەستەکانی حکومەتی ھەریمی کوردستان لەگەڵ کۆمپانیا نێودەولەتیەکانی نەوت و گاز، بەلام ئەگەر جیاوازی لەرێژەکان ھەبێت ئەوا پەيوەستە بەمەترسی وەبەرھێنان، ھەبوونی داتا و زانیاریەکان، ھەبوونی بیری ھەلکەندراو و توانای سیاسی و ئابووری عێراق وەک دەولەت نەوێک شتێکی دیکە جیاوازی ھەوێ ھەریمی کوردستان لە سەرھەو دوو دەبی رابردوودا کردووێت.

30 کێلگە نەوتی و گازی لە گریبەستە نوێیەکان لە عێراق

عێراق نزیکە 15 سالی کاری بە کۆمپانیا نێوخۆییەکان و گریبەستی خزمەتگوزاری کرد، بەلام نەتوانرا نەک پەرە بە بەرھەمھێنانی نەوت بەدریت و گازی ھاوێل بەفیڕۆ نەروات، بەڵکوو ئیستا زۆریە بیرەکان پێویستی بەکاری پەرەپێدان ھەبە کە بە Enhance Oil Recovery ناسراوە. داوای نزیکە 18 سال، ھەولەکانی بەشداری کۆمپانیا گەورەکانی نەوت بۆ وەبەرھێنان لەم کەرتەدا لە گەری پێنجەمی گریبەستەکان بەشێوەیەک لە شێوەکان جیجی کرا، وەک گریبەستەکانی کریسنت پیترولیوم و تۆتال، بەلام ئەمەش نەیتوانی وەبەرھێنان بۆ ئەو کێلگانە بھینێت کە نوێن و کۆمپانیاکانی وەزارەتی نەوتی عێراق کاری تێدا ناکن. ھەریوێش شەپارەتی گریبەستەکان ھەمواریک کراوە تاوەکو بتوانیت سەرنجی وەبەرھێنان رابکێشێت و شێوەی گریبەستی ھاوبەشیکردنی بەرھەمھێنانی PSC بێت.

ئیستا، مۆدیولی گریبەستە نەوتی و گازییەکانی سالی 2018ی بەتەواوی ھەموارکردوو و دەبوێت کۆمپانیا نێودەولەتیەکانی بواری نەوت و گاز رابکێشێت بۆ وەبەرھێنان لە 11 کێلگە گازی و 3 کێلگە نەوتی لە گەری شەشەمدا و 11 کێلگە نەوتی و 5 کێلگە نەوت و گاز لە گەری پێنج پلەسدا.

ھەموارکردنەوکانی بەند و بڕگەکانی ھەردوو شەپارەتی نوێیەکی بەرھەمھێنانی نەوت "گریبەستی گەران، پەرەپێدان و بەرھەمھێنان" EDPC یان "گریبەستی پەرەپێدان و بەرھەمھێنان" DPC ، بەجۆریکە کە لە شەپارەتی دووھەمدا ئەو کێلگانە گەران بۆ کراوە و داتاکی 2D Seismic ی ئامادەکراوە، بگرە بیری تاقیکردنەوێشی لێدراوە. بۆ نموونە لەو 30 بلۆک و کێلگە نەوتی و گازە نوێیە کە ئامادەکراوە بەدریت بە وەبەرھێنەرانی، تەنیا 7 دانەیان پێویستی بە گەران، لەکاتیکیدا ئەو کاتانە کە ھەریمی کوردستان لەسالەکانی 2004-2012 گریبەستەکانی نەوت و گازی واژۆ دەکرد نەک 2D Seismic و بیری تاقیکراوە نەبوو بگرە بە زانیاری ناوچەکان و ئەگەری ھەبوونی نەوت گریبەستەکان واژۆ دەکرا، ھەریوێش ئیستا داھاتەکی بەرپاوەی 48% بۆ حکومەتی ھەریمی کوردستان و 52% بۆ خەرجی وەبەرھێنان و بەکارخستن و قازانجەکانیان لەو سەرمايە بەگەریان خستوو.

ئیستا ئەوێ لە کەرتی نەوت و گاز دەبێزێت ئەوێ بە کەبێنەکی سوودانی ئاسانکاری بۆ واژۆکردنی گریبەستەکان کردوو

لهوباره یهوه قوځاخى دوو كابينه كى پيش خوى تيپه پاندووه. به تايه تيش گريبه سته كانى بوارى وزه كه له رووى واژو كړدنه وه زور براوه ته پيشه وه، چ له واژو كړدنى گريبه سته توتال، كريسنت پيتروليوم بىت ياخود په سه نكردنى جيهيشتنى كو مپانيائى نيكسون موبيل و فراوانبوونى كارى كو مپانيا چينى و رووسيه كان بىت، به لام ته گهر ويته گهره كه له بهرچاو بگړين، گريبه سته كى توتال دواى دوو سال له واژو كړدن و كو بوونه وه و هاتووچو، تازه يه ك پروژهى به فهرمى كه وتووته بوارى جيبه جي كړدنه وه.

ههروه ها، ته گهر بړوانينه داتاكانى خشته ي يه كم، ئهوا به پروونى دهرده كه ويټ كهوا ئه و كيلگه گازيبانه ي ئاماده كراون بو گهرى شه شمه ده كهونه پاريزگاكانى نيوه راست و باكوورى عيراق، كه هه نديكيان به پيى مادده ي 140 ى ده ستور و حكومه تى هه ريى كوردستان ناوچه ي كيشه له سهرن، به لام به غدا به ناوچه ي ده ولته ي عيراقى ده زانتي نه وه كو كيشه له سهر وهك له ماوه كانى پيشوودا به پروونى وه زيى نهوت **گوتى** "ئو گريبه سته نه واژو كراون زوربه يان له و ناوچانه ن، كه ناكوكى له سهر نييه."

روويه كى ديكى ئه م گريبه سته په يوه سته به كاته وه بو واژو كړدن و جيبه جي كړدنيان، چونكه پيش ري ككه وتنى هه ولير و به غدا بىت له سهر پرسى وزه و يه كلا كړدنه وه ي ياساى نهوت و گازى عيراق ئهوا به دنيا ييه وه كاريگهرى له سهر گف توگوكان ده بىت، به پيچه وانه شه وه هه راسته.

خشته 1: گريبه سته گازى و نهوت ييه كانى گهرى پينچ پله س و شه شم به پيى پاريزگاكان و جوړه كانيان.

ژ	ناوى كيلگه كان	كړى گريبه سته كان	پاريزگا	روبره كى (كيلومتر دووچا)	كوكه كى	هملوكلى بىر ودانائى بهر ده ست
1	زوبانيه	كړى پينچم	داله وواست	360	نهوت	بلوكى كران و يه بىر ليدرو
2	شيعان	كړى پينچم	واست و ميسان	1428	نهوت	بلوكى كران
3	فوق	كړى پينچم	بهره	1398	نهوت	بلوكى كران و يه بىر ليدرو
4	جهدل سه نام	كړى پينچم	بهره	235	نهوت	بلوكى كران و يه بىر ليدرو
5	كندلوق عه وى	كړى پينچم	لنرو نريا	400	نهوت	بلوكى كران
6	دريما	كړى پينچم	ميسان	451	نهوت و كز	يه بىر ليدرو
7	قنات سلج	كړى پينچم	ميسان - يو پاريزگانى ديكه	310	نهوت	يه بىر ليدرو
8	ساسان	كړى پينچم	نميناوا	197	نهوت و كز	دوو بىر ليدرو
9	نان	كړى پينچم	نميناوا	162	نهوت و كز	دوو بىر ليدرو
10	پوځانه	كړى پينچم	سه لحه دين	412	نهوت و كز	هوت بىر ليدرو
11	كوشلوقى قوځاى بوواست	كړى پينچم	نهوت و كز	1073	نهوت و كز	شيش بىر ليدرو
12	رؤمىلى به غداد - باكو	كړى پينچم	به غداد - سه لحه دين	231	نهوت	دوازده بىر ليدرو
13	وهر ربه	كړى پينچم	واست	-	نهوت	دوو بىر ليدرو
14	له يو كرمه	كړى پينچم	موسينا	294	نهوت	يه بىر ليدرو
15	بلوكى 11	كړى پينچم	نهوت و موسينا	8000	نهوت	بلوكى كران و يه بىر ليدرو
16	بلوكى 7	كړى پينچم	نيوايه، بايلوق، نهوت وواست و موسينا	6000	نهوت	بلوكى كران
17	نل ماجر	كړى ششم	نميناوا	7300	كز	دوو بىر ليدرو
18	خيسى	كړى ششم	نميناوا و نهوت	7300	كز	يه بىر ليدرو
19	عنا	كړى ششم	نهوت	7100	كز	-
20	نهوت	كړى ششم	نهوت	8500	كز	-
21	نان	كړى ششم	نهوت	8521	كز	-
22	نواشات	كړى ششم	نهوت	6665	كز	-
23	باكووى وينا	كړى ششم	نهوت	6500	كز	-
24	باكووى وينا	كړى ششم	نهوت	7907	كز	-
25	نواشات	كړى ششم	نهوت	9001	كز	-
26	وفايد	كړى ششم	نهوت	8300	كز	-
27	فرز نين	كړى ششم	نميناوا و نهوت	8500	كز	-
28	نه دين	كړى ششم	موسينا	4400	نهوت	20 Seismic
29	شيعان	كړى ششم	موسينا	2100	نهوت	20 Seismic
30	سومرى زوفا	كړى ششم	موسينا	1700	نهوت	20 Seismic

سهرچاوه: گوځارى ميس، ژماره 40، 6ى ئوكتوبه رى 2023 و گريبه سته پيشنياز كراوه كانى خوولى پينچم، پينچ پله س و گهرى شه شم.

چاره نووسى گريبه سته نهوت ييه كانى هه ريى كوردستان له نيوان داواكارى به غدا و كو مپانيان

روژى 5ى ئه م مانگه **كو مپانيان پيشه سازى نهوتى كوردستان** ته پي كور له دريژهى به يان نامه بلاو كراوه كانيان دووباره ئاماره يان به "پاراستنى مافى گريبه سته كانيان" كرد، كه به رده وام ئه م داواكار ييه به ره سمى و نارپه سمى دووباره ده كه نه وه، ئه م پيشهاته له كاتي كدايه به مديا ييه و دواى سهردانى سوودانى بو هه ولير، شانديكى وه زارته نهوتى عيراق سهردانى هه ولير كرد و دوو روژ به رده وامى به دانوستاندنه كان دا و **وه زيى نهوتى عيراق** وهك هه ميشه گوتى "نزيكىن له ري ككه وتن و ئيمه جهخت له هه نارده كړدنه وه نهوتى هه ريى كوردستان له به نده رى جه يهانه وه ده كه ينه وه، به لام هه نديك شت پويستى به گورانكار ييه به تايه تيش گريبه سته كان و له م ماوه به دا ئه وپش چاره سهر ده كريت".

له راستيدا ئه وه هه شت مانگ و 10 روژ زياتره كيشه كان چاره سهر نه بوون، بگره هه موو كو مپانيان ده ستيا نكردووه به فروشتنى نهوت له نيوخودا، كه نرخه كى نيوه ي ئه و نرخى نهوته كه له بازاره كانى جيهان دا مامه لى پيو ده كريت، ئه م ش زيانى به كو مپانيان، بودجه ي گشتى ده ولته ي عيراق و ده ولت و كو مپانيان توركيا، به تايه تيش و له هه مووى زياتر حكومت و خه لكى هه ريى كوردستان گه ياندووه.

له‌رووی ده‌ستوورییه‌وه، له [ده‌ستووری عێراق دوو مادده](#) تایبه‌تکراوه به‌ پرسی نه‌وت و گاز، که نه‌وانیش مادده‌ی 111 و مادده‌ی 112ن، که هیچ باس له‌ چۆنییه‌تی به‌پێوه‌بردن و داڕشتنه‌وه‌ی سیاسه‌تی نه‌وت و سامانی سرووشتی ولاتیان تێدا نه‌کراوه‌و، به‌لکو نه‌وه‌ بۆ ده‌رکردنی یاسای نه‌وت و گاز جیهیلراوه‌ که‌دوای دوو ده‌یه‌ هه‌شتا روون نییه‌ که‌ی ده‌رده‌کریٔ. به‌ئه‌گه‌ری زۆر ئه‌و کاته‌ ده‌رده‌کریٔ که‌وا باڵاده‌ستی لایه‌نیک و ئامانجه‌کانی له‌ یاساکه‌دا به‌ته‌واوی به‌دی دیت.

نیستا، هه‌موو چاوه‌کان له‌سه‌ر برباری حکومه‌تی عێراق و وه‌زاره‌تی نه‌وته‌ بۆ چۆنییه‌تی هه‌موارکردنه‌وه‌ی رێککه‌وتنامه‌ نه‌وتیه‌کانی نیوان کۆمپانیاکان و حکومه‌تی هه‌رێمی کوردستان، له‌کاتی‌دا به‌پێی [رێککه‌وتنی نیسانی 2023](#) نیوان هه‌ولێر و به‌غدا، ده‌بوایه‌ ئه‌م پرسه‌ بکه‌وێته‌ دوای هه‌ناردنه‌کردنه‌وه‌ی نه‌وت نه‌وه‌کو پێش هه‌ناردنه‌کردنه‌وه‌ی نه‌وت. هه‌رێمی کوردستان گریبه‌سته‌ نه‌وتی و گازیه‌کانی له‌به‌ر رۆشنایی [یاسای نه‌وت و گازی](#) 6ی ئاب 2007 په‌رله‌مانی کوردستان واژۆکردوه‌و، که‌ دادگای فیدرالی له‌ 6ی شوبات به‌ ناده‌ستووری دانا، ئیستا ئه‌گه‌ر ئه‌و رێککه‌وتنامه‌ هه‌موار بکریته‌وه‌ ئه‌وا به‌شیوه‌یه‌ک له‌ شیوه‌کان ده‌که‌وێته‌ به‌رده‌م دوو راستی سه‌یر:

یه‌که‌میان، ئایا رێککه‌وتنه‌کان یاساییه‌ و هه‌موار ده‌کریته‌وه‌ یاخود نایاساییه‌ و دووباره‌ رێککه‌وتنی نوێ ده‌کریٔ؟ ئه‌گه‌ر یاسایی و هه‌موار ده‌کریته‌وه‌، بپاره‌که‌ی دادگای فیدرالی که‌ به‌ناده‌ستووری و نایاسایی دایناوو چی لیدیٔ؟

دووهمیان، ئایا واژۆکردنی رێککه‌وتن و کارکردنی وه‌زاره‌تی نه‌وتی عێراقی له‌گه‌ڵ کۆمپانیای کریسنت پیترولیۆم بۆ وه‌به‌ره‌ئێنان له‌ سن کێلگه‌ی نه‌وتی و گازی له‌ پارێزگای دیاله‌ و به‌سه‌ره‌ و که‌وته‌نبواری جیه‌جیکردنی [له‌ 15ی نوڤه‌مبه‌ری 2023وه](#) چ واتایه‌ک ده‌دات؟ چونکه‌ ئه‌م کۆمپانیایه‌ له‌ هه‌رێمی کوردستان کار ده‌کات و گریبه‌ستی هه‌یه‌، که‌ پێش بپاره‌که‌ی دادگای فیدرالی و دادگای ناوېژیوانی پاریس [ئاگادار ده‌کرانه‌وه‌ کار](#) له‌گه‌ڵ حکومه‌تی هه‌رێمی کوردستان نه‌که‌ن. یاخود رێککه‌وتنی گازی و نه‌وتی جیاوازه‌؟ چونکه‌ کریسنت پیترولیۆم له‌به‌ر هه‌مان رۆشنای یاسای نه‌وت و گازی هه‌رێمی کوردستان و شیوازی گریبه‌ستی هاوبه‌شیکردن له‌ به‌ره‌مه‌هه‌ئێنان PSC هاتوه‌ته‌ هه‌رێمی کوردستان و به‌رده‌وامه‌ له‌ فراوانکردنی کاره‌کانی و به‌رزکردنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌هه‌ئێنانی گاز و ته‌نانه‌ت ره‌وانه‌کردنی بۆ ناوچه‌کانی ژێر ده‌سه‌لاتی به‌غدا.

کو‌تایی

واژۆکردن و ب‌ئاوکردنه‌وه‌ی رێککه‌وتنه‌ نوێیه‌کانی گه‌رێ پێنج پ‌ه‌س و گه‌رێ شه‌شه‌م ئه‌گه‌رسه‌رنجی کۆمپانیای نه‌وتی و گازیه‌کانی جیهان بۆ وه‌به‌ره‌ئێنان له‌ عێراق رانه‌کیشیٔ ئه‌وا ده‌بیٔ چ گۆڤانکارییه‌کی دیکه‌ بکریٔ بۆ هاتنی کۆمپانیای جیهانییه‌کانی ئه‌م بواره‌ بۆ وه‌به‌ره‌ئێنان له‌ عێراق.

رۆژانه‌ زیانه‌کانی راگرتنی هه‌ناردنه‌کردنه‌وه‌ی نه‌وتی هه‌رێمی کوردستان بۆ ئه‌و نۆ مانگه‌ی رابردوو ده‌گاته‌ نزیکه‌ی 9 ملیار دۆلار بۆ هه‌موو لایه‌نه‌کان، به‌لام چه‌ند پرسیاریک دیته‌ ئاراوه‌ ئه‌ویش ئه‌وه‌یه‌ بۆچی حکومه‌تی عێراق ئاماده‌ نییه‌ نیوه‌ی ئه‌و 80 دۆلاره‌ وه‌ربگریٔ که‌ ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ره‌هه‌ناردنه‌کردنه‌وه‌ی نه‌وت به‌شیوازی پێشووتر بیٔ و بۆخویشی سه‌ره‌پرشتی فروشتنی بکات ده‌ستی ده‌که‌وێٔ، له‌کاتی‌دا ئیستا هه‌شت مانگ و 10 رۆژ زیاتره‌ راگیراوه‌ و دیناریکی ده‌سته‌که‌وتوه‌و له‌م پرۆسه‌یه‌وه‌ که‌ به‌پێی بودجه‌ی 2023ی عێراق، ده‌بوو رۆژانه‌ 28 ملیۆن دۆلار داها‌تی بۆ حکومه‌تی عێراق هه‌بوایه‌.

پرسیاری دووهمیان په‌یوه‌سته‌ به‌ کۆمپانیای نه‌وتیه‌کان، بۆچی رازین به‌ نرخێ 33-39 دۆلار به‌رمیلیٔ نه‌وت بفروشن به‌لام ئاماده‌ نین به‌ نرخێ نزیک له‌ بریٔت بفروشن که‌ له‌م رۆژانه‌دا 80 دۆلاره‌، ئایا قازانجیان له‌ 40 دۆلاره‌که‌ و فروشتن به‌ ناوخۆ دایه‌ وه‌کو له‌ 80 دۆلاره‌که‌ بۆ به‌نده‌ری جه‌یهان یاخود راستیه‌یه‌که‌ چیه‌ ؟

پرسیاری سێهه‌میان په‌یوه‌سته‌ به‌ تورکیاوه‌، بۆچی سه‌ره‌تا تورکیا به‌ بیانوی نۆژه‌نکردنه‌وه‌ و چاککردنه‌وه‌ی زیانی زه‌ویله‌ره‌که‌ی باکووری کوردستان و تورکیا رینگه‌ی به‌هه‌ناردنه‌کردنه‌وه‌ نه‌ده‌دا، ئیستا ده‌لیٔت به‌ فه‌رمی حکومه‌تی عێراقیان ئاگادارکردوه‌ته‌وه‌ و ده‌بیٔ رۆژانه‌ زیانی هه‌ناردنه‌کردنه‌وه‌ی نه‌وت به‌ بۆرییه‌که‌ بدات، ئایا به‌مدواییه‌ عێراق له‌ پاره‌که‌ خو‌ش بووه‌، که‌ ده‌بوایه‌ تورکیا له‌ قه‌ره‌بوو بیدات وه‌ک له‌ بپاره‌که‌ی دادگای پاریس هاتوه‌؟ یاخود یارییه‌که‌ به‌شیوه‌یه‌که‌ هه‌ر جاره‌ و لایه‌نیک و کیشیه‌یک بیته‌ ئاراوه‌ بۆ به‌رده‌وامی راگرتنی هه‌ناردنه‌کردنه‌وه‌ی نه‌وتی هه‌رێمی کوردستان.

له‌کو‌تاییدا، نیوه‌پوکی گریبه‌سته‌کانی عێراق گۆڤاوه‌ بۆیه‌ کریسنت پیترولیۆم و تۆتال ئینرجی وه‌به‌ره‌ئێنان ده‌که‌ن، ده‌توانین ب‌لین گۆڤانکارییه‌که‌ هاوشیوه‌ی گریبه‌سته‌کانی هه‌رێمی کوردستان لیکراوه‌، به‌لام به‌ ناوی جیاواز و ریزه‌ی که‌متر له‌ به‌رژه‌وه‌ندی کۆمپانیای وه‌به‌ره‌ئێنه‌ره‌کان، ئه‌ویش په‌یوه‌سته‌ به‌و راستیه‌ی که‌ له‌سه‌ره‌وه‌ باسکراوه‌ ئه‌گه‌نا گریبه‌سته‌کانی ئه‌م دوو گه‌ره‌ نوێیه‌ له‌ ناوه‌پوکی دا گریبه‌ستی هاوبه‌شیکردنی به‌ره‌مه‌هه‌ئێنان PSC و هاوشیوه‌ی ئه‌وانه‌ی هه‌رێمی کوردستان، به‌لام له‌ ناوینشان جیاوازن، پێشتر ده‌گوترا

بانیک و دوو ههوا، بهلام ئهمه ی ئیستا دوو بان و یهک ههوایه.